

Pradzieje ziem polskich - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Pradzieje ziem polskich
Kod przedmiotu	08.3-WH-HP-PZP- 19
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Historia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	2
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr Arkadiusz Michalak - dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie na ocenę

Cel przedmiotu

Przedmiot ma za zadanie przedstawić dzieje społeczności ludzkich zamieszkujących teren dzisiejszej polski (w szczególności terenu środkowego Nadodrza) w epoce przedhistorycznej; zapoznać studentów historii z archeologią, jako nauką współpracującą z historią, z metodyką i metodologią archeologii pradziejowej i historycznej; omówiona zostanie antropogeneza, ważniejsze procesy cywilizacyjne rzutujące na rozwój kultur europejskich, ze szczególnym uwzględnieniem kultur archeologicznych na ziemiach Polski od epoki kamienia po średniowiecze (chronologia, ogólna charakterystyka, podstawowy inwentarz zabytków, wzajemne relacje i przemiany), problematyka etnogenezy Słowian.

Wymagania wstępne

brak

Zakres tematyczny

) Wstęp do archeologii; 2) Antropogeneza i adaptacja człowieka do środowiska, pierwsze kultury archeologiczne, epoka kamienia na środkowym Nadodrze; 3) Czas cywilizacyjnego przełomu. Łowcy i rolnicy młodszej epoki kamienia. Podstawy gospodarki wytwórczej, Neolit na środkowym Nadodrze; 4) Metalurgia brązu i kultury archeologiczne epoki brązu regionu lubuskiego; 5) Kultura łużycka w okresie halsztackim. Wicina; 6) Metalurgia żelaza i dominacja celtycka. Okres lateński na obszarze środkowego Nadodrza; 7) Poza granicami Imperium Romanum. Zróżnicowanie kulturowe, etniczne, relacje polityczne i handlowe państwa rzymskiego z Barbaricum; 8) Czas niepokoju. Okres wędrówek ludów w Europie i przemiany kulturowe na ziemiach polskich. Etnogeneza Słowian; 9) Wczesne średniowiecze na środkowym Nadodrze. Państwo Pierwszych Piastów w ujęciu archeologicznym; 10) Archeologia średniowiecza. Kultura materialna miast i zamków pogranicza Śląska, Wielkopolski, Brandenburgii i Łużyc; 11) Archeologia historyczna i archeologia współczesności. Zagadnienia wybrane; 12) Wystawiennictwo archeologiczne i ochrona dziedzictwa archeologicznego. Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze, z siedzibą w Świdnicy

Metody kształcenia

Rozmowa nauczająca, wykład konwersatoryjny z prezentacjami multimedialnymi, dyskusja, praca pod kierunkiem nad źródłami archeologicznymi

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
zna i rozumie podstawowe zasady analizy źródeł archeologicznych	KH1_W14	obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta	Ćwiczenia
zna zależności pomiędzy głównymi subdyscyplinami historycznymi	KH1_W08	aktywność w trakcie zajęć	Ćwiczenia
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem literatury naukowej, encyklopedycznej i popularnonaukowej	KH1_U01	- aktywność w trakcie zajęć - obserwacja i ocena aktywności na zajęciach - referat	Ćwiczenia
potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informację z wykorzystaniem zasobów cyfrowych bibliotek naukowych i portali historycznych	KH1_U02	- aktywność w trakcie zajęć - przygotowanie referatu	Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest obecność studenta na zajęciach (możliwość bezkarnego opuszczenia 2 zajęć w ciągu semestru) oraz uzyskanie 3 pkt. za aktywność na zajęciach polegającą na udziale w dyskusji, prezentacji krótkiego (15 minut) wystąpienia o wybranym odkryciu lub zabytku archeologicznym z terenu środkowego Nadodrza. Uzyskane punkty są potwierdzeniem aktywności studenta. Powinna im towarzyszyć ocena w skali od 2 do 5 za merytoryczne przygotowanie się do zajęć. W przypadku negatywnej oceny pracy studenta, nie uzyskuje on punktów z danych zajęć. W trakcie zajęć student może otrzymać punkty za: 1 - aktywność na zajęciach, 1 – referat, 1 – lektura. W przypadku braku aktywności, student zobowiązany jest uzyskać te punkty zaliczając dodatkową wybraną lekturę z literatury uzupełniającej.

Ocena końcowa:

3 pkt. – dostateczny

4 pkt. – dobry

5 pkt. – dobry plus

6 pkt. – bardzo dobry

Literatura podstawowa

1. *Archeologia lubuska*, „Z otchłani wieków”, nr 65, Zielona Góra 2010.
2. P. Kaczanowski, J. K. Kozłowski, *Najdawniejsze dzieje ziem polskich (do VII w.)*, t. 1, Kraków 1998.
3. D. Ławecka, *Wstęp do archeologii*, Warszawa 2003.

Literatura uzupełniająca

., „Archeologia Środkowego Nadodrza”, t. 1-12, Zielona Góra 1998-2015.

2. W. Ashmore, R. Sharer, *Odkrywanie przeszłości. Wprowadzenie do archeologii*, Kraków 2008.

3. A. Buko, *Archeologia Polski wczesnośredniowiecznej*, Warszawa 2005.

4. A. Ciesielska, *Społeczeństwa Europy pradziejowej. Podręcznik dla studentów archeologii i historii*, Poznań 2011.

5. W. Chudziak, R. Kaźmierczak, J. Niegowski, *Podwodne dziedzictwo archeologiczne Polski (badania 2011-2015)*, Toruń 2016.

6. *Człowiek na pograniczu. Na peryferiach Civitas Shinesghe. T. I: Ziemia Lubuska*, red. W. Chudziak, R. Kaźmierczak, Toruń 2020.

7. J. Dąbrowski, *Polska przed trzema tysiącami lat. Czasy kultury łużyckiej*, Warszawa 2009.

8. L. Kajzer, *Wstęp do archeologii historycznej w Polsce*, Łódź 1996.

9. M. Kobusiewicz, *500 tysięcy najtrudniejszych lat*, Poznań 1994.

10. A. Kokowski, *Starożytna Polska. Od trzeciego wieku przed Chr. do starożytności*, Warszawa 2006.

11. M. Mączyńska, *Historia niespokojnej epoki IV i V w.*, Warszawa – Kraków 1996.

12. T. Malinowski, *Wielkopolska w otchłani wieków*, Poznań 1985.

13. A. Marcinkjan, *Ziemia lubuska w dobie cywilizacji łużyckiej*, t. 2. *Część analityczna*, Zielona Góra 2010.

14. A. Michalak, *Arma Confinii. Przemiany późnośredniowiecznej broni na rubieżach Śląska, Wielkopolski, Brandenburgii i Łużyc*, Zielona Góra 2019.

15. *Nowoczesne metody gromadzenia i udostępniania wiedzy o zabytkach*, red. A. Seidel-Grzebińska, K. Stanicka-Brzezicka, Warszawa 2008.

16. C. Renfrew, P. Bahn, *Archeologia. Teorie. Metody. Praktyka*, Warszawa 2002.

17. *Pradzieje Wielkopolski. Od epoki kamienia do średniowiecza*, red. M. Kobusiewicz, Poznań 2008.

18. *Wczesnośredniowieczny gród w Połupinie, stan. 2. Nowe analizy i interpretacje źródeł archeologicznych i przyrodniczych*, Monografie Wczesnośredniowieczne, t. 2, red. B. Gruszka, Zielona Góra 2016.

19. J. Wielowiejski, *Życie codzienne na ziemiach polskich w okresie wpływów rzymskich (I-V w.)*, Warszawa 1976.

20. *Kontekstualizacja skarbu z Vettersfelde / Witaszkowa: badania archeologiczne na st. 2 w Kozowie w Ziemi Lubuskiej*, red. Z. Kobyliński, Zielona Góra 2014.

21. *Wicina – badania archeologiczne w latach 2008–2012 oraz skarb przedmiotów metalowych z Bieszkowa*, red. A. Jaszewska, S. Kałagate, Zielona Góra 2013.

22. *Wicina. Katalog zabytków metalowych*, red. A. Jaszewska, Zielona Góra 2011.

Uwagi

opracował dr Arkadiusz Michalak

Zmodyfikowane przez dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 28-04-2021 12:45)